

Mõtteid seitsmepäevapäeval 2019. Issanda aastal

Kõige hämmastavam on inimelu lühidus. Mulle tundub, et alles alustasin, kuid juba lõpetamine käsil. Oleme mõlemad Leevega viimases elukümnes, kui arvestada eluea maksimumpiiriks sajad.

Mulle on hakanud väga meeldima rahvalik ütlemine: Lõpp hea – kõik hea. Selle juurde kuulub inimese puhul teistele endast hea mälestuse jätmine. Kahe sõnaga öeldult: väärikas vananemine. Tahes-tahmata oleme praegusel kujul kaduvad ja meie elule on seatud piir. Aga õnneks ei ole meid sünnitatud kaduvast, vaid kadumatust seemnest, Jumala elava ning jääva sõna kaudu, ütleb ap Peetrus. „*Kõik inimlik on kui rohi ja kogu hiilgus nagu rohu õieke. Rohi kuivab ära ja õieke variseb maha, aga Issanda sõna jääb igavesti.*“ (1Pt 1,23-25)

Minu meelest kuulub eelöeldu juurde ka kaaslastelt andeks palumine, nende ees vabandamine sellest, mis olen selle kaduva elu kestel neile halba teinud või halvasti öelnud. Kõlbmatu käitumine peab alati hukkamõistu ning kahetsemist leidma.

Mäletan, et Jaani kirikus frantsiskuse päeva koosviibimisel teiste hulgas esinema kutsutud elutark sotsioloog Ülo Vooglaid mainis esimese ühiskondliku probleemina Eestimaal häbitunde puudumist. Mõnikord isegi valitsuse ja riigikogu tasemel tehakse tegusid ja öeldakse välja sõnu, mida peaks korralik inimene häbenema ja nendest hoiduma. Selle juurde kuuluvad ka psüühilise tasakaaluta ning enesekontrollita öeldud sõnad ja tehtud teod. Vana Testamendi Õpetussõnades öeldakse: *Kes oma üleastumisi varjab, ei jõua sihile, aga kes neid tunnistab ja need hülgab, leiab armu.* (Õp 28, 13)

Kümmekond päeva tagasi võtsin kätte, mõtlesin pikalt järele ja tõmbasin paberi päale kriipsu iga oma sellise väärkäitumise kohta. Sain vähemalt 15 kriipsu 92 eluaasta kohta. Tunnen kõigi nende enesekontrolli kaotuste ja valede tegutsemis-motiivide üle häbi ja tunnistan neid ning tahan nende kordumisest hoiduda. Ja nende pärast kannatanutelt südamest andeks paluda. Parem teha seda hilja, kui mitte kunagi.

Minu 1956.a. Heimtali kooli lõpetanud õpilane, Tallinna Polütehnilise Instituudi haridusega arhitekt Ülo Veltson Pärnust kirjutab Facebookis 5 reeglit eluks: 1) Tee rahu oma minevikuga. Et see ei segaks sinu tulevikku. 2) See, mida teised inimesed sinust mõtlevad, ei ole sinu mure. 3) Aeg parandab enamasti kõik. Anna lihtsalt aega! 4) Keegi pole sinu õnne eest vastutav, välja arvatud sina ise. 5) Ära võrdle oma elu teistega. Ja ära mõista teisi hukka, sest sul pole aimu, mida nad on läbi elanud. --- Formuleeriksin selle viimase väite lühilausega: Parem mõista, mitte hukka mõista. Aga teise väitega, et mis teised sinust mõtlevad, ei ole sinu mure, ei saa sajabrotsendiliselt nõustuda, sest see võiks viia teatud juhtudel vastuollu oma käitumise pärast häbitundmise nõudega.

Mis puutub vihastamisse, siis Pühakiri ütleb ka seda, et ei tohi oma viha üle lasta päiksel loojuda. Enne loojangut tuleb kiirustada leppimiseks. Mäejutluses lausub Önnistegija meile väärt käitumisjuhise: *Kui sa oma ohvriandi altarile tood ja sulle tuleb meelde, et su vennal on midagi sinu vastu, siis jäta oma and altari ette ja mine lepi esmalt ära oma vennaga ja alles siis tule ja too oma and!* (Mt 5,23)

Inimeste vahelises suhtlemises kehtib kõigil aegadel kuldne elureegel, mida Kristus meile Mäejutluses andis: ***kõike, mida te iganes tahate, et inimesed teile teeksid, tehke ka nendele!*** (Mt 7,12) *Soli Deo Gloria!* *Helmut*